

have. Denne Veksel tvivler jeg om, at de Herrer ere ganske parate til at underskrive.

Jeg har nu gjort opmærksom paa adskillige Enkeltheder, og til Slutning vil jeg gøre en Bemærkning om selve Afstemningen. Jeg ser, at man har søgt at slaa Kapital af, at særlig jeg har anbefalet at stemme for en Lov som den foreliggende i Fjor ved den eneste Behandling. Dette Spørgsmaal om Afstemningen ved den endelige Slutning, foreligger jo endnu ikke, det kommer først til at foreligge til 3dje Behandling. Men jeg kan ikke andet end paa Forhaand gøre opmærksom paa en ganske uberettiget Misopfattelse af denne Afstemning, nemlig at baade den højtærede Minister, den ærede Ordfører og det ærede Medlem for Ringkøbing have beraabt sig paa, at vi ved vor Afstemning havde godkendt de Principper, som denne Lov er bygget paa. Det ærede Medlem for Ringkøbing udtalte, at det var blevet klart for alle Parter, at det ikke gaar an at sammenblende Ansvarlighedslovgivning med Understøttelseslovgivning, og at det var blevet afgjort ved Afstemningen i Fjor. Med stor Styrke har den ærede Ordfører, det ærede Medlem for Aalborg (Bramsen), gjort lignende Betragtninger gældende om, at vi fra vor Side ganske havde godkendt den Betragtning, at disse to Ting ikke skulde følges ad, og den højtærede Minister har, jeg tror ogsaa i det andet Ting, beraabt sig paa, at denne Lov er enstemmig vedtagen i Folketinget. Jeg skal derom kun sige, at hvorledes man i Tinget vil stemme, naar man ikke har formaaet at ændre et Lovforslag i den Retning, man har ønsket, og det saa til syvende og sidst foreligger, er et Spørgsmaal, der altid vil kunne vække Tvivl og give Anledning til Overvejelser i hvert enkelt Tilfælde. Naturligvis, vil man følge den Regel, at man som Mindretal ikke bør stemme anderledes, end hvis man var Flertal, er det givet, at vi fra vor Side ikke burde have stemt for Loven, thi det er klart, at vi som Flertal ikke vilde have stemt for den. Det vilde være umuliggjort allerede derved, at Loven da selvfølgelig havde faaet et ganske andet Indhold. Hvad Virkning det kan have, at man har været ude af Stand til at give Loven det Indhold, man har ønsket, kommer man til at afgøre efter alle de foreliggende Omstændigheder, og lige saa maa Afgørelsen denne Gang sikkerlig træffes efter den Behandling, der overhovedet gives denne Sag. Men noget mere Tvivl, indrømmer jeg, vil der kunne blive over for dette Spørgsmaal,

naar man ser paa, hvilken Betydning der lægges i denne Afstemning. Det ærede Medlem for Ringkøbing — hvem jeg for øvrigt ikke gør mere ansvarlig for denne Lov, end der ligger i, at han støtter den, den stammer jo ikke fra ham — gjorde forleden Dag i sit indledende Foredrag opmærksom paa, at i Begyndelsen af Halvfjerdserne havde man været inde paa Spørgsmaalet om Ansvarliggørelse af Arbejdsgiverne. Som jeg har bemærket, er det for Resten logisk urigtigt at kalde det Ansvarliggørelse, fordi der ingen Skyld er, jeg vilde kalde det den mere individualistiske Behandling af Sagen. I Firserne var man saa kommen ind paa at løse Sagen socialreformatisk ved at fordele Byrderne paa hele Samfundsklasser, og nu er man atter vendt tilbage til den Vej, man var inde paa i Halvfjerdserne, altsaa at søge Spørgsmaalet løst ad det, jeg kalder den mere individualistiske Vej. Jeg tror, det er en overmaade uheldig Vej, man her er inde paa, og det er sørgeligt, at det, jeg kalder den socialreformatiske Bølge, der i Firserne gik gennem Landet her som gennem hele Europa, allerede nu synes at være udtømt. Hvis det var Meningen, at vi, efter at det til en vis Grad er lykkedes os at løse store socialøkonomiske Opgaver ad Samfundsvejen — jeg sigter til hele den Lovgivning, der fandt Sted i 1890—91 — 5 Aar efter skulde forlade denne Vej for at slaa ind paa den, der blev fulgt i Individualismens Tid i Tresserne og Halvfjerdserne, vilde ganske vist Afstemningen over denne Lov faa en Betydning, som vilde række meget vidt. Men imidlertid, Spørgsmaalet om selve Afstemningen foreligger ikke, det kommer først til tredje Behandling. Hvad der nu ligger for, er Spørgsmaalet om, hvorvidt ærede Medlemmer ville deltage i at søge at forbedre det foreliggende Lovforslag i en Retning, hvori vi vide, at Landstinget — vi have dets Afstemning som Kendsgerning — ikke er uvilligt til at gaa.

J. C. Christensen: Efter at det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Bojsen) nu har haft Ordet, kan man vel gaa ud fra, at der ikke er flere moderate Medlemmer, som skulle have Ordet i denne Sag, og at de, som herefter tage Ordet, blot ville gøre det for at give Tilsvar eller for at begrunde Sagen endnu en Gang. Jeg havde troet, at vi skulde have haft dem alle sammen. Der er adskillige, som endnu ikke have ladet sig indtegne som Talere, men jeg har dog ikke villet vente med at